

**MAVZU: YIRINGLI YALLIG'LANISH KASALLIKLARI
STREPTOKOKK, STAFILAKOKK**

Mundiyev Madaminjon Abduraxmonovich

*Asaka Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
Mikrobiologiya virusologiya va immunologiya fani o'qituvchisi*

Stafilokokk - stafilokokk infeksiyasi tufayli kelib chiqadigan ichak yallig'lanishidir. Bu kasallik oshqozon-ichak trakti, ayniqsa bolalarda eng ko'p uchraydigan muammolardan biri hisoblanadi. Bunday hollarda zudlik bilan kasalxonaga yotqizish va kasallik alomatlarini bartaraf etish uchun shoshilinch choralar ko'rish talab etiladi.

Sabablari**Stafilokokk sabablari:**

- gigiyena qoidalarini buzish (infeksiya yuvilmagan mahsulotlar, sifatsiz ovqat, ifloslangan qo'llar, idish-tovoq, suv va boshqalar orqali tushadi);
- ichakning mexanik shikastlanishi (ichakda qabziyat va turg'unlikni keltirib chiqaradigan rafinatsiyalangan ovqat iste'mol qilish);
- dori vositalari bilan toksik zaharlanishlar.

Stafilokokk enterokolit sabablari:

- stafilokokk qo'zg'atgan bachadon ichi infeksiyasi;
- tug'ruq travmasi;
- asfiksiya;
- kechroq ko'krakka qo'yish;
- qon yo'qotish

Stafilokokkli enterokolit belgilari

Stafilokokk enterokolit simptomlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Meteorizm
- Qorin og'rig'i
- Bosh og'rig'i
- Qabziyatlar
- Tirnoq plastinalarining mo'rtligi
- Suvsizlanish
- Umumiy zaiflik
- Titroq
- Xotiraning susayishi
- Kekirish
- Tana haroratining ko'tarilishi
- Kuchli charchoq
- Ich ketishi
- Hushni yo'qotish
- Uyqu buzilishi
- Immunitet pasayishi
- Konsentratsiyaning pasayishi
- Talvasa
- Qusadigan ko'ngil aynish
- Sochlarning xiraligi
- Teri holatining yomonlashishi

Agar sizda ham shunga o'xshash belgilar borligini aniqlasangiz, darhol shifokorga murojaat qiling. Kasallikning oqibatlarini bartaraf etishdan ko'ra oldening olish osonroq

Diagnostika

- ☐ Ichak rentgeni
 - ☐ Kolonoskopiya
 - ☐ Gastroenterologiya
 - ☐ Najasni bakteriologik tekshirish
 - ☐ Umumiy qon tekshiruvi
- Stafilokokkli enterokolitni tashxislash uchun quyidagi bosqichlarni bajarish zarur:

Stafilokokkli enterokolitni davolash

Stafilokokkli enterokolitni davolash quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- ichak uchun tinchlik (ochlik pauzasi kamida bir kecha-kunduz);
- yo'qotilgan suyuqlikning o'rnini to'ldirish;
- parhezga rioya qilish;
- medikamentoz terapiya;

- ichak florasining tiklanishi.

Bolalarda davolash kasalxonaga yotqizish va organizmni batafsil tekshirishni talab qiladi. O'z vaqtida shifokorga murojaat qilinsa, 2-3 haftadan keyin to'liq sog'ayish mumkin.

Xavf

Stafilokokkli enterokolitni to'g'ri va to'laqonli davolashda tez sog'ayish bashorat qilinadi. Biroq, kasallikning kechiktirilgan bosqichida oshqozon-ichak trakti bilan bog'liq jiddiy muammolarga olib kelishi, hatto organizmni zararlashi va o'limga olib kelishi mumkin.

Oldini olish

Stafilokokkli enterokolitning oldini olish chora-tadbirlariga quyidagilar kiradi:

- gigiyena qoidalariga rioya qilish;
- sog'lom turmush tarzini yuritish;
- to'g'ri ovqatlanish;
- enterokolitning dastlabki belgilari yoki oshqozon-ichak traktidagi boshqa muammolar aniqlanganda muntazam ravishda mutaxassis ko'rigidan o'tkazish.

Streptokokk infeksiyalarining aksariyatiga gemolitik streptokoklar kelib chiqadi. U bolalar va qariyalarga nisbatan eng zaif. O'tkir kontinental va mo'tadil iqlimi bo'lgan hududlarda bakterial infeksiyalarning bu turi eng keng tarqalgan hisoblanadi. Odatda mavsumiy bo'lib tabiatda nazofarengial shilliq qavat va shilliqqara ta'sir qiladi.

Tomoqdagi streptokokk infeksiyasi ko'pincha mahalliy lashadi. Bu yallig'lanish faringit yoki tonsillit sifatida tashxislanadi. Bu kasalliklar orasida sezilarli farq mavjud. Davolanishning eng samarali bo'lishini ta'minlash uchun nima bo'lishidan qat'iy nazar, yallig'lanishning sabablari, qaysi organga ta'sir etishi va shifokorga murojaat qilish kerakmi, tushunish kerak. Kasallik «streptokokkali faringit» nazofarenksning shilliq qavatining yallig'lanishi, boshqa organlar, odatda, ta'sirlanmaydi. Streptococcal

tonsillitis bilan, yallig'lanish jarayoni palatin bodomsimonda davom etadi . Ushbu kasallik bolalarda tez-tez uchrab turishiga qaramasdan, kattalar ham unga sezgir.

Streptokok infeksiyalarining manbasi kasal bo'lib, kamroq - bakterial tashuvchilar, ya'ni kasallikning ko'rinadigan belgilariga ega bo'lmaganlar. Eng patogen mikroorganizmlarning tarqalishi kontaktli-uy va havodagi tomchilar bilan sodir bo'ladi. Patogen streptokokklar organizmga kirishi uchun bemor bilan bevosita aloqada bo'lish shart emas. Bolaning ichki kiyimlari, yumshoq o'yinchoqlar yoki idishlardan yuqishi mumkin. Bolalarning yuqori konsentratsiyasi bilan infeksiyani yuqtirish imkoniyati bir necha barobar ortadi. Bolalar bog'chalari va maktablarga boradigan bolalarda tonzillitning katta epidemiyasi qayd etilgan .

Streptokokk infeksiyalari belgilari bemorning yoshiga qarab biroz farq qilishi mumkin. Bir yilgacha bo'lgan bolalar birinchi navbatda burun bo'shlig'idan yashil yoki sariq rang ajratish bilan bog'liq. Bundan tashqari, harorat oshishi, tuyadi va bezgakning kamayishi kuzatiladi. Voyaga etmaganlar uch yilgacha og'iz tomog'idan shikoyat qiladilar, ularning ohanglari kamayadi, harorat ko'tariladi va oldingi limfa tugunlari ko'tariladi. Kattaroq bolalardagi streptokokk infeksiyalari belgilari yanada aniqlanadi. Yuqori isitma, zaiflik, charchoq, og'ir og'iz tomog'i, yutish qiyinligi, bosh og'rig'i, bodomsimonda yiringli konlar mavjud.

Ota-onalar bunday alomatlar haqida ogohlantirilishi kerak: og'ir bosh og'rig'i, hatto issiq ichimlikdan keyin ham juda og'riqli va qiyin yutish. Odatda bu holat yuqori isitma, zaiflik, oshqozon va gijjalar bilan og'riydi. Bolada qo'pol qizil toshmalar bo'lsa, darhol tez yordam chaqiring. Ushbu alomat qizil atirni rivojlanishiga xosdir. Bu infeksiya streptokokk infeksiyasi bilan kombinatsiya bilan tavsiflanadi. Shuningdek , nafas qisilishi bo'lsa, chaqaloqni hatto tupurikni yutish qiyin bo'lsa shifokorga tezda murojaat qilish kerak. Kasalxonaga streptokokk infeksiyasi tashxis qo'yiladi va samarali davolanadi.